

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/132/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5615209052
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2016:5615209052.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudkyňou JUDr. Katarínou Podhorcovou v právnej veci starostlivosti o maloleté deti K. A., nar. XX. X. XXXX, a I. A., nar. XX. X. XXXX, bytom pri matke, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, deti rodičov IJ. A., rod. S., nar. X. X. XXXX, bytom v X. E., O.. Z.. A. XXX/X, právne zastúpenej JUDr. Dušanom Jančim, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Liptovskom Mikuláši, Garbiarska 695, a K. A., nar. XX. X. XXXX, bytom X. Y., K. Ú. XXX/XX, o návrhu matky na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, takto

rozhodol:

Otec je povinný prispievať na výživu maloletého K. A., nar. XX. X. XXXX, sumou po 100,- eur mesačne a na výživu maloletej I.V. A., nar. XX. X. XXXX, sumou 80,- eur mesačne od 9. 11. 2015 do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov dňom 15. 2. 2016, k rukám matky.

Zameškané výživné za obdobie od 9. 11. 2015 do 14. 2. 2016 na maloletého K. A. v sume 176,56 eur a na maloletú I. A. v sume 108,29 eur, sa povoľuje otcovi zaplatiť do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky.

Súd konanie o návrhu matky na zverenie maloletých detí do starostlivosti matky a zastupovaní maloletých detí a spravovaní ich majetku v bežných veciach zastavuje.

Súd návrh matky vo zvyšnej časti zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom podaným na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 9. 11. 2015 sa matka prostredníctvom právneho zástupcu domáhala rozhodnutia o zverení maloletých detí na čas do rozvodu do jej osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach, pri určení vyživovacej povinnosti na maloletého K. A. sumou 150,- eur mesačne, a na výživu maloletej I. sumou 120,- eur mesačne, počnúc dňom 13. 6. 2015. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že po vzájomných nezhodách, ktorým predchádzala opakovaná nevera zo strany otca, jeho hranie na výherných automatoch, zanedbávanie rodiny, zvýšené požívanie alkoholických nápojov, po ktorom sa dopustil niekoľkokrát fyzického násillia voči matke, dňa 13. 6. 2015 opustil spoločnú domácnosť a od toho obdobia neprispieval na výživu maloletých detí.

Matka na pojednávaní prostredníctvom právneho zástupcu upravila výšku navrhovaného zvýšeného výživného na syna K. sumou 100,- eur mesačne a na dcéru I. sumou 80,- eur mesačne, od 13. 6. 2015, kedy otec opustil spoločnú domácnosť. Dôvodom, pre ktorý matka žiadala spätné priznanie výživného

od uvedeného dátumu, je ňou tvrdená okolnosť, že bola otcom neustále ubezpečovaná, že výživné bude zaplatené, čo sa však nestalo, a uvedené považuje za dôvody hodné osobitného zreteľa. Vzhľadom k tomu, že tunajším súdom už bolo rozhodnuté o rozvode manželstva, matka zobrala späť svoj návrh v časti týkajúcej sa zverenia maloletých detí do jej starostlivosti a zastupovania a spravovania majetku maloletých v bežných veciach.

Matka maloletých detí ďalej uviedla, že pracuje v K. U. s priemerným čistým mesačným zárobkom približne 450,- eur mesačne. 130,- eur mesačne platí hypotéku na rodinný dom, v ktorom bývajú. Dom nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. 112,- eur mesačne platí pôžičku na rekonštrukciu domu, 25,- eur platí za vodu, 200,- eur za plyn a elektrinu, 30,- eur za telefón pre ňu a deti, 30,- eur za satelit, 10,- eur za internet. Strava detí v škole stojí 45,- eur mesačne. Za výtvarný krúžok maloletej I. platí 30,- eur polročne plus školné 20,- eur. Syn K. hrá futbal. Za kopačky dala 20,- eur, za chrániče 15,- eur. Deti sú zdravé. Na stravu a oblečenie vynakladá bežné výdavky. Prevádzka motorového vozidla ju mesačne stojí okolo 50 - 100,- eur, podľa toho, ako chodia s deťmi na výlety. Otec jej do podania návrhu zaplatil výživné v sume 150,- eur a 140,- eur jej dal v čase, keď ju okradli, pričom to nepovažuje za výživné. Od rozhodnutia o rozvode jej posielal výživné, avšak nie v stanovenej výške. S deťmi sa stretáva raz mesačne.

Otec vo svojej výpovedi uviedol, že s výškou navrhovaného výživného nesúhlasí. Pôvodne sa domnieval, že by mohol poskytovať na výživné vyššiu sumu, lebo očakával vyššiu podporu zo strany Sociálnej poisťovne, ale namiesto očakávaných okolo 600,- eur dostával 420,- alebo 430,- eur. Dňa 17. 4. 2016 sa zamestnal v spoločnosti M. - F., N.V.Q., Ž., s čistým mesačným príjmom cca 490,- eur. U predchádzajúceho zamestnávateľa dal výpoveď kvôli vyhrážkam, že ak nedá výpoveď, vyhodí ho. Pracoval ako manipulátor v Š. X., M..N., G. G., Q. X. L. X. E.. U lesov sa nikde nezamestná, nechcú ho nikde vziať. Zamestnávateľ voči nemu zaujal taký postoj, lebo si mysleli, že kradnú drevo. U lesov mal zárobok okolo 700,- eur mesačne. Býva v byte u rodičov, ktorým prispieva na domácnosť sumou 100,- eur mesačne, keď má peniaze. Ak ich nemá, prispieva menej. Deťom sa snaží platiť výživné pravidelne, avšak nie v sumách ako bolo určené, lebo nemal dva mesiace žiaden príjem a nemá žiadne úspory. Mimo výživného deťom kupuje darčeky na ich sviatky. Dcére dal naposledy 20,- eur na meniny. Iné výdavky nemá, okrem pôžičky v sume 2.000,- eur, ktorú si zobral na zariadenie izby, v ktorej býva u rodičov. V čase, keď opustil spoločnú domácnosť, pracoval u Š. X.. Pracovný pomer rozviazal v auguste 2015 dohodou. Nedostal žiadne odstupné, ani odmenu. Od augusta 2015 polroka dostával podporu v nezamestnanosti vo výške 14,- eur denne. Od 6. mesiaca v roku 2015 do novembra 2015 zaplatil matke výživné 150,- eur, a 140,- eur jej dal, keď ju okradli, nevie, na čo ich použila. Keď opustil spoločnú domácnosť, pýtal sa detí, či niečo nepotrebujú.

Právny zástupca matky vo svojom prednese zdôraznil, že otec prispel na výživu sumami 150,- eur a 140,- eur. Spoločný majetok s bývalou manželkou nie je vyporiadany. Matka musela splácať úver, vodu, elektrinu, všetky služby spojené s užívaním ich spoločného domu. Aj keď otec rozviazal pracovný pomer dohodou, tento stav si privodil svojím nezodpovedným konaním. Čo sa týka starostlivosti o deti, prístup otca je ľahostajný, výživné neplatí, nepreberá poštu, nekomunikuje. Právny zástupca navrhol zaviazat' otca k plateniu výživného od 13. 6. 2015, so zaviazaním na zaplatenie zameškaného výživného buď v primeraných splátkach, resp. jednorázovo do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka v časti návrhu o zverení detí a zastupovaní a správe majetku súhlasila so späťvzatím návrhu matky. Pokiaľ ide o určenie výživného za obdobie od 13. 6. 2015 do rozvodu, navrhla, ak súd uzná dôvody osobitného zreteľa, takto určiť počiatok vyživovacej povinnosti s tým, aby o výživnom bolo rozhodnuté tak, ako v rozvodovom konaní. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka súčasne poukázala na to, že predchádzajúci pracovný pomer otec ukončil dohodou, a v zameškanom výživnom navrhla zohľadniť výživné, ktoré otec zaplatil v sume 150,- eur. Rozhodnutie, či otec má zaplatiť výživné v splátkach alebo jednou sumou, ponechala na úvahu súdu.

Okrem výsluchu matky a otca, oboznámením sa s prednesom právneho zástupcu matky a zástupkyne kolízneho opatrovníka, súd vykonal dokazovanie oboznámením s listinnými dôkazmi, obsahom spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/62/2015 a obsahom spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/153/2015, listinnými dôkazmi preukazujúcimi príjem oboch rodičov. Naposledy bolo o úprave pomerov rodičovských práv a povinností rozhodované Okresným súdom Liptovský Mikuláš v konaní vedenom pod sp. zn. 9P/62/2015, kedy súd súčasne rozhodoval o návrhu navrhovateľa na rozvod manželstva. Prvostupňovým súdom bola dňa 30. 9. 2015 schválená rodičovská dohoda, na základe

ktorej boli maloleté deti na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého K. A. po 100,- eur mesačne a na výživu maloletej I. po 80,- eur mesačne, počnúc od právoplatnosti rozsudku. Rodičia žiadali styk neupraviť. Rozsudok o rozvode nadobudol právoplatnosť dňom 13. 11. 2015. V časti týkajúcej sa rozhodnutia o výživnom, nadobudol rozsudok vykonateľnosť dňa 17. 11. 2015. Právoplatnosť v uvedenej časti nadobudol v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 6Cop/1/2016 - 93 dňa 15. 2. 2016. V čase uvedených rozhodnutí, i v súčasnosti, obe maloleté deti študujú na osemročnom gymnáziu v X. E.. Stravné pre maloletého K. predstavuje sumu 1,16 eur na deň a stravné pre maloletú I. 1,07 eur na deň. Školné pre každé dieťa bolo 17,- eur. Na začiatku školského roka na školské pomôcky pre každé dieťa matka vynaložila po 100,- eur (tepláková súprava, papuče, telesná výchova do školy, výtvarné pomôcky a iné). Za učebnice matka doplácala maloletému K. 25,- eur a maloletej I. 8,- eur. Maloletá I. navštevuje výtvarný odbor základnej umeleckej školy, kde sa platí polročne 20,- eur. Maloletý K. hráva futbal. V čase rozhodovania súdu o rozvode manželstva a úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom žila matka v spoločnej domácnosti i so svojim otcom, ktorý jej prispieval na domácnosť po 100,- eur mesačne. Jej náklady na bývanie boli 140,- eur mesačne za plyn, 60,- eur mesačne za elektrinu, 25,- eur mesačne za vodu. Hypotekárny úver od odchodu otca zo spoločnej domácnosti splácala matka vo výške 128,- eur mesačne, taktiež pôžičku 111,- eur mesačne, použitú na prerábanie rodinného domu. Splácala taktiež práčku po 33,- eur mesačne. Za internet platila 20,- eur. Sebe platila za mobilný telefón 20,- eur mesačne a synovi a dcére po 3 - 4,- eur mesačne. Do zamestnania dochádzala autom z miesta bydliska do X. S.. Mesačné náklady na pohonné hmoty v čase predchádzajúceho rozhodovania mala okolo 50 - 70,- eur.

Matkin čistý priemerný mesačný príjem v roku 2015 u zamestnávateľa S. Y. N.. V. o. bol vo výške 110,69 eur. V danom čase si matka detí svoj príjem zvyšovala v obchodnej spoločnosti K. I. na základe dohody o pracovnej činnosti, a to za marec a apríl 2015, kde jej hrubý príjem predstavoval sumu 30,- eur za marec a 60,- eur za apríl. Otec maloletých detí skončil pracovný pomer dohodou 19. 8. 2015 na základe kontroly zamestnávateľa zo dňa 4. - 6. 8. 2015. Pred skončením pracovného pomeru bol jeho čistý priemerný mesačný príjem 694,04 eur.

Súd rozhodol o určení počiatku výživného od podania návrhu, t. j. od 9. 11. 2015. V súvislosti s návrhom matky na určenie počiatku vyživovacej povinnosti dňom odchodu otca zo spoločnej domácnosti 13. 6. 2015 súd poukazuje na nasledovné. Podľa ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

V uvedenej súvislosti súd zdôrazňuje, že priznať výživné pre maloleté dieťa späťne pred začatím konania možno len výnimočne, v rámci všeobecnej zásady vedenej v snahe zamedziť možným špekuláciám a zneužívaniu tejto možnosti, pričom súd je povinný skúmať dôvody, ktoré bránili oprávnenému rodičovi uplatniť zákonný nárok ihneď po tom, ako povinný rodič prestal plniť svoju vyživovaciu povinnosť, a prečo návrh na plnenie vyživovacej povinnosti neuplatnil včas. V konaní prezentované dôvody matky, prostredníctvom jej právneho zástupcu, že dôvodom hodným osobitného zreteľa sú nerealizované prísľuby otca, že výživné na maloleté deti matke bude poskytovať. Uvedené zdôvodnenie návrhu určenia počiatku vyživovacej povinnosti späťne, pred podaním návrhu na súd, súd nepovažuje za dôvod hodný osobitného zreteľa, naviac, ak v konaní neboli zistené žiadne ďalšie závažné okolnosti, ktoré by bránili matke podať návrh v bezprostrednej časovej súvislosti po odchode otca zo spoločnej domácnosti, zvlášť ak už v minulosti matka mala negatívne skúsenosti s prísľubmi otca, týkajúcimi sa starostlivosti o maloleté deti. Na základe uvedeného súd návrh matky v časti o určení počiatku vyživovacej povinnosti od jeho opustenia spoločnej domácnosti dňom 13. 6. 2015 zamietol.

Čistý priemerný mesačný príjem otca za obdobie od marca 2015 do skončenia pracovného pomeru u zamestnávateľa X. N. V., Š. Y. K., Q. L. X. E., predstavoval sumu 691,59 eur. Zo správy zamestnávateľa mal súd preukázané, že otec ukončil pracovný pomer 19. 8. 2015 dohodou, jeho pracovná morálka bola primeraná. Z obsahu pracovnej zmluvy medzi otcom a spoločnosťou M. - F., N. V. Q., Ž., mal súd preukázané, že uzavrel pracovnú zmluvu s nástupom do zamestnania 17. 4. 2016 s dohodnutou mzdou 490,- eur mesačne. Príjem otca v období nezamestnanosti spočíval v poberaní príspevku v nezamestnanosti polroka vo výške 14,- eur denne, t. j. 420,- eur mesačne.

Príjem matky v súčasnosti predstavuje v priemere 450,- eur mesačne netto, v posudzovanom období bol čistý priemerný mesačný príjem matky u zamestnávateľa S., N..V..Q., 110,69 eur mesačne plus príjem pochádzajúci z dohody o pracovnej činnosti približne 45,- eur brutto.

Podľa ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, po späťvzati návrhu matky v časti týkajúcej sa zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti a v časti týkajúcej sa zastupovania maloletých detí a spravovania ich majetku v bežných veciach, súd rozhodol o určení výživného po ustálení počiatku rozhodného obdobia dňom podania návrhu 9. 10. 2015, až do právoplatnosti rozsudku o rozvoze manželstva dňom 15. 2. 2016 v časti týkajúcej sa výživného. Matka v súčasnosti disponuje peňažným príjmom celkovo v sume sume 450,- eur mesačne, pričom prídavky na deti poberá vo výške 47,04 eur mesačne.

Suma určeného výživného na maloletého K. v sume 100,- eur mesačne a na maloletú I. v sume 80,- eur mesačne v primeranej miere proporcionálne zohľadňuje schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca, i odôvodnené potreby oprávnených maloletých detí, na čas od podania návrhu v časti týkajúcej sa výživného, do predchádzajúceho rozhodnutia o rozvoze manželstva rodičov. Zákon o rodine upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na maloleté deti. Výška výživného je ovplyvňovaná faktormi na strane maloletého dieťaťa, a taktiež na strane povinného rodiča. Podľa ustálenej súdnej praxe pre určenie výšky výživného k maloletému dieťaťu sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti povinného rodiča, ktoré sú dané jeho subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, zdravotným stavom, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam povinného rodiča. Na stanovenie výživného je potrebné skúmať majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností povinného rodiča.

Podľa ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Zmyslom výživného je zabezpečiť prispievanie druhého z rodičov, ktorý sa o dieťa osobne nestará, na zabezpečenie potrieb dieťaťa, pričom výživné je opakujúce sa mesačné peňažné plnenie, ktoré má spotrebný charakter. Matkou požadované výživné zohľadňuje fyzický vek maloletých detí, ako aj ich životné náklady, poukazujúc i na fakt, že obidve deti študujú na osemročnom gymnáziu, s čím súvisia ďalšie výdavky určené na školské pomôcky, stravné v škole, mimoškolské aktivity ap.

V posudzovanom období bol otec nezamestnaný, v súčasnosti pracuje s príjmom 490,- eur mesačne od 17. 4. 2016. Pred skončením pracovného pomeru u X. N. rD. bol jeho čistý priemerný mesačný príjem 694,04 eur. Skončenie pracovného pomeru dohodou súd vyhodnotil ako okolnosť, v rámci ktorej sa otec dostal do nepriaznivejšej finančnej situácie vlastným zavinením, keď sa vzdal bez preukázania vážneho dôvodu svojho príjmu. Strata zárobku otca za týchto okolností nemôže byť vyhodnotená v neprospech maloletých detí, pretože otec sa vzdal svojho príjmu, pričom pre účely posudzovania jeho príjmu v dotknutom období súd vychádzal z výšky mzdy, akú dosahoval pred skončením pracovného pomeru.

Zameškané výživné, ktoré otcovi vzniklo za obdobie od podania návrhu, t. j. od 9. 11. 2015 do 14. 2. 2016 v sume 176,56 eur na maloletého K. a v sume 108,29 eur na maloletú I., súd vzhľadom k aktuálnym zárobným pomerom otca povoľuje zaplatiť mu do troch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky. Pri skúmaní rozsahu zameškaného výživného súd nebral do úvahy sumu 150 eur, ktorú otec zaplatil matke v júli 2015, lebo ide o výživné, ktoré bolo zaplatené ešte pred podaním návrhu v predmetnej veci. Pri výpočte zameškaného výživného súd bral do úvahy zaplatené výživné v januári 2016 v sume 90 eur, v novembri 2015 v sume 120 eur a v decembri 2015 v sume 120 eur.

Podľa ust. § 146 ods. 1 písm. a/ OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zaistenie rozhodujúcich skutočností,
- d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e/ doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2).

V prípade, ak si povinný dobrovoľne neplní povinnosť stanovenú rozhodnutím súdu, oprávnený môže navrhnúť exekúciu podľa osobitného zákona.